

EBEVEYN TUTUMLARI VE ÇOCUK

VELİ SUNUMU

Sunum İçeriđi

- Aile-Okul İřbirliđi
- Anne-Baba Tutumları
- Çocuklarda Otokontrol Geliştirme
- Çocuğa Sınır Koyma

'Bir çocuğun üç ebeveyni vardır: Annesi, babası ve anne babasının ilişkisi. Bu üçüncü ebeveyn çok önemlidir.'

Byron Norton

•Otoriter Ebeveyn Tutumu:

Anne babaların tutumuna katı kurallar ve ceza eşlik eder ve kontrolcüdürler. Bu tutuma sahip anne babaların çocukları çekingen, itaatkar, korkak, otoriteyi memnun etmek için elinden geleni fazlasıyla yapan ancak otorite figürü ortadan kalktığında tepkisel, kendinden daha güçsüz olana karşı saldırgan bir tutum içinde olabilirler.

İlgisiz ve Kayıtsız Anne Baba Tutumu:

Bu tutum şeklinde anne babalar çocukların isteklerini ve çocuğun kendisini görmezden gelirler, görmezden gelinen çocuk kendini yalnız hissedebilmekte ve çocuğun güven duygusu sarsılabilmektedir.

•Serbest Anne Baba Tutumu

Anne baba, çocuğun olumlu olumsuz hiçbir davranışına müdahale etmez sınırlamada bulunmaz ve olumsuzsa bile tepki vermez. Anne babanın kuralları değil çocuğun istekleri ön plandadır. Bu tutuma tek çocuğu olan ailelerde daha sık rastlanır. Bu ailelerin çocukları kendi istekleri olmayınca hayal kırıklığı yaşar.

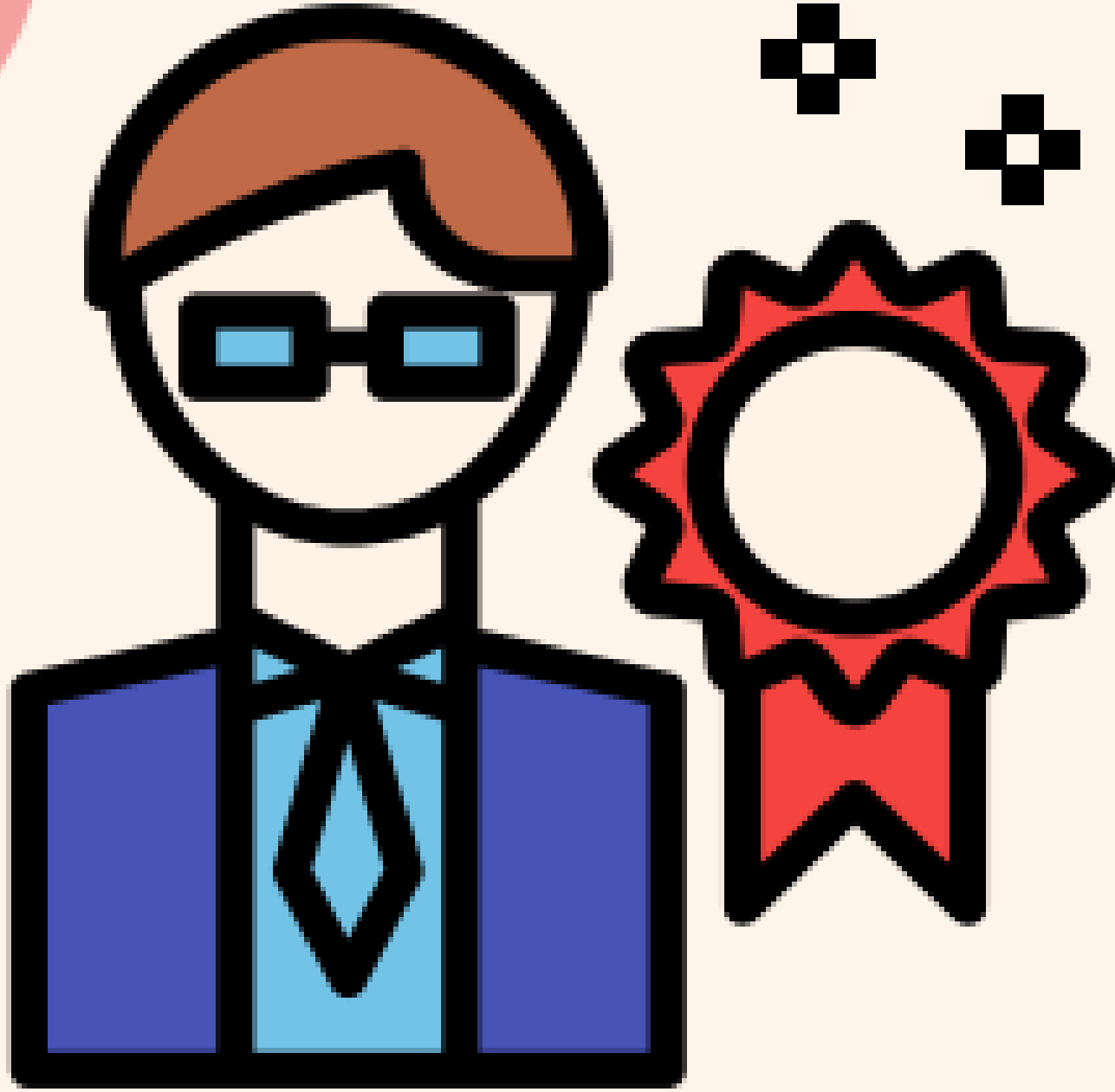
Dengesiz ve Kararsız Anne Baba Tutumu:

Bu tutumda ebeveynler aldıkları kararlarda hem kendi içinde hem de farklı mekan ve zamanda tutarsızlık gösterebilirler. Bu tutumla karşılaşan çocuklar hangi durumda nasıl davranacağını bilememekte ve kararsızlık yaşayabilmektedirler.

Koruyucu Anne Baba Tutumu

Bu tutumda ebeveyn, çocuk üzerine çok titrediği için onu gereğinden fazla kontrol altına almaya çalışır. Bu durumda çocuklar karar alırken zorluk çekeabilmekte ve sorunlarının çözümünü hep başkasından bekleyebilmektedirler.

Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu

Bu tutuma sahip anne babalar kendi yaşamlarında gerçekleştiremediklerini çocuklarının yapabilmesini isterler. Kendi hayallerinin yansımalarını çocuklarında görmek isterler. Bu nedenle çocuklarına kapasitesi üzerinde hedefler belirleyerek her şeyi mükemmel yapmasını isterler. Bu baskıyla karşılaşan çocuklar başarısızlık ve değersizlik duyguları yaşayabilirler.

Destekleyici Anne Baba Tutumu

Anne babalar çocuklarının fikrini önemser ve onu bir birey olarak kabul eder. Çocukla ilgili alınan kararlarda fikri sorulur. Bu tutumla yetişen çocuklar sorgulayan çeşitli çözüm yolları üreten fikirlerini özgürce ifade edebilen girişken ve üretici çocuklar olurlar.

Peki sizin anne baba tutumunuz hangisi?

İLETİŞİM ENGELLERİ

"Ne kadar bilersen bil, söylediklerin karşındaki anlayabildiği kadardır."

Mevlana

İLETİŞİM ENGELLERİ

İletişim engelleri, gönderilen mesajın alıcı tarafından doğru şekilde anlaşılmasını engelleyen faktörlerdir. Bunlar;

- Emretme, konuşmayı tek kişinin yönetmesi
- Uyarma, tehdit etme
- Göz teması kurmama
- Karşılaştırma yapma
- Başka bir şeyle ilgilenme

- Şakaya vurma,
- Umursamama, geçiştirme
- Eleştirme
- Ön yargılı davranma
- Taraf tutma
- Nasihat verme
- Gereğinden fazla övmek

- Hatalı kelime seçimi
- Yorumlama farklılıkları
- Kültürel farklılıklar
- İletişimde özgüven eksikliği
- Bilgi eksikliği
- Dil ve Anlatım bozuklukları
- İletişimde alıngan tavır sergilemek

ÇOCUĞUMLA NASIL ETKİLİ İLETİŞİM KURABİLİRİM?

Bazen ifade ettiklerimiz ile hissettiklerimiz birbirinden farklı olabilir. Sağlıklı ve etkili bir iletişim için hissettiklerimizi doğru aktardığımızdan emin olmalıyız. Örneğin;

✘ Dikkat etsene, kör müsün! Neredeyse araba çarpacaktı!

✔ Sana bir şey olacak diye çok korktum.

✘ Bu odanın hali ne, yeter artık! Hep böyle dağınık olmak zorunda mısın?

✔ Odanı dağıtıp toplamadığımda çok yoruluyorum.

✘ Sen zaten hep tembelsin. Bıktım öğretmenlerinden şikayet dinlemekten!

✔ Ödevlerini yapmadığında derslerinde başarılı olamayacağımdan endişeleniyorum.

✘ Sana güvenemeyecek miyim?

✔ Sana güvenmek istiyorum.

OTOKONTROL NEDİR? (ÖZDENETİM/ÖZ DISİPLİN)

Self control

- En yalın hali duygu, düşünce ve dürtüleri kontrol edebilme becerisidir.
- Otokontrol hemen kazanılacak bir kazanım değildir. Öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir beceridir.
- Otokontrol kazanımının temeli, çocuğun yürümeye başladığı dönemde başlar. Okul çağında, ergenlikte ve yetişkinliğe doğru da devam eder.

ÇOCUKLARDA OTOKONTROL GELİŞTİRME NEDEN ÖNEMLİ?

Çocuklar ilerleyen yaşlarda dürtü ve davranışlarını kontrol etmede daha başarılı olurlar. Bunun kontrolünü sağlayabilen çocukların akademik anlamda daha başarılı olabildikleri tespit edilmiştir.

Aynı şekilde stresle baş edebilme, etkili iletişim kurabilme, fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı hayat sürdürebilme noktalarında daha iyi ilerleyebildikleri görülmektedir.

Ayrıca bireyin kendisine odaklanmasına ve sorumluluk sahibi bir kişi olmasına yardımcı olur.

ÖZ DENETİMİN ÇOCUĞA KATKILARI

Kendi duygu ve düşüncelerinin farkına varır.

Davranışlarını kontrol ederek dış uyaranlara karşı tepkilerini dengede tutar.

Bir hedefi yerine getirirken planlı davranır.

Hata yapabileceğini ve hatasını nasıl düzeltebileceğini bilir.

Kişinin toplumsal yaşam içinde uyumlu olabilmesini sağlar.

ÖZ DENETİMİN ÇOCUĞA KATKILARI

Çocuğun kendine zarar verici davranışlardan uzak durmasını sağlar.

Çocuğa hayatı üzerinde bir yetkinlik ve kendini yönetme, yönlendirme gücü verir.

Karşılaştığı problemlerin üstesinden gelme becerisini geliştirir.

Aşırı duygusal tepkileri kontrol ve denetlemeyi sağlar.

Kişisel sorumluluklarını kabul etmesini sağlar.

ÇOCUKLARDA OTOKONTROL GELİŞTİRME YOLLARI

Kendileri ve diğerleri hakkında iyi duygular,

Doğruyu ve yanlışını ayırt etme

Problemleri çözmek için alternatiflerin olması.

ÇOCUKLARDA OTOKONTROL GELİŞTİRME YOLLARI

Bazı stratejiler problem davranışları önleyici, bazıları iyileştirici ve değişim için bir plân geliştirici olmakla beraber hepsi ebeveynlere pozitif ve etkili bir disiplin yaklaşımını sunmaktadır.

Ayrıca bu temel stratejiler sadece ebeveyn-çocuk ilişkisini geliştirmemekte aynı zamanda da çocuklara ebeveynlerinin desteği olmadan pozitif ve yapıcı bir yaklaşımla kendilerini disipline etmelerini de öğretmektedir.

ÇOCUKLARDA OTOKONTROL GELİŞTİRME YOLLARI

SEVGİYİ İFADE ETME VE KOŞULSUZ SEVME

TUTARLI OLMAK

İLETİŞİMDE AÇIK OLMAK

PROBLEM DAVRANIŞI ANLAMAK

ÇOCUĞA VE KENDİNİZE KARŞI SABIRLI
OLMAK

GEREKTIĞİNDE UZMAN YARDIMI ALMAK

ÇOCUKLARIN KENDİLERİNİ İYİ
HISSETMELERİNİ SAĞLAMAK;

OYUN OYNAMA FIRSATI SAĞLAMAK;

PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ KAZANDIRMAK

FAZLA MÜDAHALE ETMEMEK

SINIRLAR KOYMAK

Sınırlar,

Esnek olmalı,
Belirli olmalı,
Tutarlı olmalı,
Katı, değişmez, zorlayıcı
olmamalıdır.

**Doğru sınırlar, sağlıklı
gelişimi ve keşfi destekler.**

Sınırlar

Destekleyici

Koruyucu

**Yaşama
hazırlayıcı**

işleve sahiptir.

Kişisel Sınırlar

Kişisel sınırlarını bilmek, kendisinin ve başkalarının özel alanını bilmek ve korumaktır.

Kişisel Sınırlar

- Kişisel sınırlar bilinci kişinin kendisini değerli görmesini ve hissetmesini sağlar.
- Olumlu benlik algısı oluşturur.
- Karşılıklı saygı ve güven oluşumuna katkı sağlar.
- Anormal düşünce, tutum ve davranışlardan kişiyi uzak tutar.

Değerli
Görmek

Olumlu Benlik
Algısı

Güven
Duygusu

Olumsuz
Davranış

Sınır Koyma Aşamaları

**Davranış
Tanımlama**

**Sınırı
İfade Etme**

**Seçenek
Sunma**

**Final
Seçeneği**

**Kararı
Uygulama**

- Çocuklara iyi bir model olmak önemlidir.
- Davranış ortaya çıkmadan önce normal bir zaman diliminde yapmaması gereken davranışı hatırlatın.
- Çocukla kurulan iletişimde uzun cümleler yerine kısa ve öz anlatımları tercih etmelisiniz. "Bunu yapmanı istemiyorum" gibi.
- Fikir birlikteliklerinizi ifade etmeli ve verdiğiniz sözleri tutmalısınız.

- Şiddete kesinlikle göz yummama: Çocuk şiddet uygulamaya devam ederse çocuğa öfkelenmeden fiziksel olarak engellenir.
- Talimatlarınızı giderek yükselen ses tonu ile defalarca tekrarlamayın.
- Çocuğunuzun yanına gidin, göz teması kurun, uygun ses tonunuz ile kendisinden ne istediğinizi söyleyin.
- Çocuk olumsuz davranışı devam ettiğinde başına ne geleceğini hatırlatın.

OTOKONTROLÜ GELİŞTİRMİYİ ENGELLEYEN ETMENLER

- Çocuğun her istediğinin hemen yerine getirilmesi,
- Aile içinde kuralların olmaması ya da olan kuralların sürekli değişmesi,
- Ailedeki otorite figürünün (anne-baba) etkisizliği, eksikliği ya da anne-babanın sürekli tutarsız davranması,
- Aşırı baskıcı ya da serbest aile yapısı,
- Çocuğun istek, beklenti ya da ihtiyaçlarına değer verilmemesi ya da bunların istismar edilmesi,
- Çocuğun sorumluluğunda olan işlerin başkaları tarafından yapılması ya da üstlenilmesi

- Yaşına ve gelişim sürecine uygun görevler ve sorumluluklar verilmemesi,
- Çocuğun davranışlarına, fikirlerine, görüş ve önerilerine değer verilmemesi,
- Çocuk adına kararlar alıp çocuğun bunlara uymaya zorlanması,
- Çocuğun anne-babaya ya da başka bireylere bağımlılığını arttıracak övgü sözleriyle takdir edilmesi. Bu yüzden çocuktaki ben-merkezci duyguların arttırılması.
- Çocuğun kendi başına karar vermesini engelleyecek ve onda yetersizlik duygusu uyandıracak sözlerle itham edilmesi. "Sen yapamazsın", "Senin gücün yetmez", "Hayatta başaramazsın" vs.

Teşekkür ederiz.